

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 180 K
mesečno . . . . . 15 „
za zased. ozemlje . 300 „
za inozemstvo . . . 400

Oglasni za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1 „

JUPTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 164
Telefon št. 72.

Upravništvo:

Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 36.

Račun kr. pošt. ček. urada
št. 11.842.

Radikalna koncepcija.

Ljubljana, 5. oktobra.

Ugotovili smo že, da je edina stranka, ki je znala postaviti resen avtonomični program JDS. Druge stranke ali molčijo ali se po svojih listih izgubljajo v plitvih filozofsko-ustavopravnih razmotritvah ali pa kakor SLS jadrno pregrupirajo svoje čete, ker se dosedanja njihova taktika ni obnesla in tudi pri nas že znajo ljudje ločiti demagogične fraze od stvarnih premišljenih predlogov.

JDS je imela pri svojem delu za narod in državo že opetovano to srečo, da je prišla med dva ognja. Slovenski klerikalci so nas krstili za beograjske sluge, srbski radikalci pa nas grdiijo, da smo zaščitniki avstrijskega duha v našem javnem življenju. Tako se demokratska stranka bje vedno na dveh frontah. Bije se dobro in zmagala bo tudi v bitki za dobro in pametno ustavo Jugoslavije.

V tem boju pa razmeroma mala SLS ni niti glavni nasprotnik. Opasnejši so njeni zavezniki srbski radikalci. Odkar se je vrnil g. Pašić v domovino, postaja srbska radikalna stranka odločnejša in jasnejša v svojih ustavopravnih nazorih. Gosp. Pašić, ki je še ob povratku v mlado Jugoslavijo, v decembru 1918., poznal le Srbe, pravoslavne, muslimanske in katoliške vere, je star mož. On se ne bo več naučil gledati na naše narodno vprašanje z drugega, nego velikosrbskega stališča. To mu niti toliko ne zamerimo. Toda njegovi nazori so opasni, ker grozijo postati volilni program velike stranke, srbske radikalne stranke, ki je tem silnejša, ker se opira na klerikalne in narodnoklubške zaveznike. Pašićeva koncepcija za našo novo državno ureditev je dvojna. Poglavjar srbske radikalne stranke zahteva za našo državo uvedbo popolnega centralizma po vzorcu Francije, kjer je Pariz duša, glava, moč in blagajna. Ako pa je to neizpeljivo, potem hoče Pašić združiti vse srbske pokrajine v eno celoto, hrvatskemu in slovenskemu delu države pa pušča svobodo notranje ureditve — velikosrbske koncepcije po nemškem vzorcu. Oboje pomeni največjo nevarnost za zdrav razvoj vsega našega naroda in njegove države. Demokratska stranka, ki se bori proti federalistično-separatističnim stremjenjem SLS in Narodnega kluba se s tem bori proti velikosrbski koncepciji naše države.

V tem položaju moramo s tem večjo opreznostjo motriti razne previdne poskuse iz srbskih radikalnih krogov, ki merijo na to, da bi radikalci pri nas in na Hrvatskem dobili vsaj kosček svojega terena. Že nekaj tednov sem se šušljal po Beogradu in v nekem zagrebškem listu smo čitali celo konkretne podatke, da delujejo pri nas na Slovenskem in Hrvatskem pod različnimi krinkami tajne radikalne sile. Največja želja bi se radikalcem izpolnila, ako bi slovenski in hrvaški del našega naroda odposlal v ustavotvorno skupščino vsaj par mož, ki bi se podali pod radikalno zaščito. Mi si ne moremo predstavljati modernu in napredno čutečega Jugoslavana kot pristaša radikalne politike in radikalne stranke in menimo, da bodo vsi poskusi ustvariti pri nas ali na Hrvatskem prijatelje in podpornike gospoda Protiča, ako res obstojajo, ostali zaman, pa naj se pojavljajo pod katerokoli firmo.

Plebiscit v coni B 31. okt.

Dokaz da je položaj za Avstrijo izgubljen.

Celovec, 5. oktobra. Plebiscitna komisija je po današnji svoji seji, ki je trajala od 11. do 13. ure sklenila, da se vršiglasovanje v coni B dne 31. oktobra. Ta sklep je veleznačilen za presojo položaja v coni A. Ker se ima po mirovni pogodbi vršiti glasovanje v coni B le v tem slučaju, ako se cona A odloči za Jugoslavijo, je jasno, da plebiscitna komisija računa z vso sigurnostjo na ugoden izid nedeljskega glasovanja v coni A za Jugoslavijo.

Dunaj, 5. oktobra. (Izvirno) „Politische Korrespondenz“ javlja, da je veleposlaniška konferenca odklonila predlog avstrijske vlade glede zasedanja koroškega glasovalnega ozemlja po mednarodnih četah. V vprašanju zasedanja z nevtralnimi četami se ni padla odločitev. Avstrijski državni urad za zunanje zadeve je danes naročil avstrijskemu poslaniku v Parizu, naj nujno obnovi prošnjo za odposlanje mednarodnih ali nevtralnih čet v koroško glasovalno ozemlje in orisuje veleposlaniški konferenci „dejanski“ položaj.

Program naše delegacije za jadransko konferenco.

Pariz, 5. oktobra. Jugoslovanski poslanik v Rimu je izjavil, da se bodo pogajanja med Jugoslavijo in Italijo o jadranskem vprašanju pričela 28. t. m. v Benetkah.

Zagreb, 5. oktobra. Današnji „Obzor“ javlja iz Beograda, da trdijo politični krogi v Beogradu, ki so blizu vlade, da naša delegacija ne bo odstopila od minimalnih zahtev, če bi italijanska vlada zavlačevala sporazum in če bi hotela razpravljati o stvarih, za katere konferenca ni merodajna, posebno če bo stavila pogoje ki žalijo narodno in državno pravo Jugoslovancev, bodo naši delegati prekinili pogajanja. Vlada in parlament sta v tem pogledu v popolnem soglasju.

Zagreb, 5. oktobra. „Novosti“ javljajo iz Beograda, da je bila za

Velikovec, 5. oktobra. V velikovškem okraju slepijo nasprotniki Slovenice, da morajo od zelene glasovnice odtrgati kosček in ga vzeti s seboj, češ da bodo dobili za vsak kosček plačilo. S tem hočejo uničiti ljavnost naših glasov. Plebiscitna komisija ničesar ne vidi, kar uganjajo nasprotniki.

Velikovec, 5. oktobra. Italijanski polkovnik Navarini je snoči odšel iz Pliberka. Ostal je tam tako dolgo, da je mogel se celo kopo reklamacij rešiti pristransko Nemcem v prid. Ravnotako samovoljno rešuje italijanski major Botti v Velikovecu nemške nepodprte reklamacije ugodno. uradna dokazila in slovenske reklamacije pa zavrača. Nemške reklamacije rešuje celo na podlagi privatnih nemških priporočil. Razburjenje slovenskega prebivalstva proti majoru Bottiju vsled tega silno narašča, akoravno je jasno, da nobena volilna sleparija ne more pokvariti zmagovalnega razpoloženja.

včeraj določena seja ministrskega sveta, na kateri bi se bilo imelo razpravljati izključno samo o jadranskem vprašanju. Seja pa se je odgodila, ker so nastopile razne ovire, in tako ministrski svet še ni končoveljavno sklepal o direktivah našim delegatom za pogajanja z Italijo. Nekaj dni že razpravlja vlada o spomenici Andrije Radoviča. Z merodajnih strani doznajajo, da bomo dosegle sporazum z Italijo najpozneje do druge polovice tega meseca, ker bodo pogajanja trajala samo nekaj dni.

Zagreb, 5. oktobra. „Riječ“ javlja iz Beograda. Italijanska vlada zavlačuje pogajanja, ker želi počakati rezultatov plebiscita na Koroškem. Od rezultatov plebiscita je odvisno, kako bo nastopala Italija pri pogajanjih.

Ugoden potek mirovnih pogajanj v Rigi.

Varšava, 5. oktobra. (Izv.) Včeraj je prispel iz Rige semkaj posebni kurir poljske mirovne delegacije z odgovorom na predlog ruskega delegata Joffe-a. Poljska bo zahtevala strogo izvedbo posameznih točk. Podpredsednik vlade Daszinsky se je ravnokar vrnil iz glavnega stana, kjer se je s Pilsudskim definitivno dogovoril glede vsebine mirovne pogodbe v Rigi. V njegovi navzočnosti so se vršili dve seji ministrskega sveta. Jutri odpotuje zunanji minister grof Sapieha v glavni stan, da konfirira s Pilsudskim. Ni izključeno, da odpotuje skupno s Sapieho tudi Dašinski na mirovno konferenco v Rigo. Sklenitev miru med Rusijo in Poljsko se pričakuje za prihodnji teden.

Varšava, 3. oktobra. Casnikarji, ki so se včeraj vrnili iz Rige, zatrjujejo, da bo premirje podpisano okoli 15. oktobra.

London, 5. oktobra. (Izv.) „Times“ javljajo: Veliki moskovski sovjet se je proglasil v permanenci in vsled slabih poročil s fronte pooblastil sovjetske delegate v Rigi, naj z nadaljnjim popuščanjem pospešijo sklenitev premirja.

Varšava, 5. oktobra. (Izv.) Korespondent „Kurirja Poranega“ poroča iz zanesljivega vira, da deluje Anglija na to, da bi se rusko-poljska mirovna konferenca premestila v London.

Poljska in Litvanska.

Pariz, 5. oktobra. Iz Varšave poročajo, da so Poljaki in Litvanci sklenili premirje. Po angleških vesteh se te informacije netočne ter je narobe prišlo med poljskimi in litvanskimi četami do novih bojev.

Dogodki v Italiji.

Rim, 5. oktobra. (Izvirno). Manija zasedanja je prešla sedaj tudi že na Sicilijo. Okoli 2000 poljedelskih delavcev, večinoma veterani in pristaši klerikalne stranke, so zasedli vsa veleposestva v Alcanu v provinci Trapani. Zasedba sama se je izvršila po srednjeveških običajih z zastavami in na konjih pod vodstvom nekega meniha, ki je nastopal kakor kak novodobni Mesija.

Zürich, 5. oktobra. (Izvirno). Kakor poroča „Popolo d'Italia“ iz Neaplja je okoli 2000 poljedelskih delavcev iz Sante Marije, Capije in Vettere zasedlo vse domene v Cardignano.

Irsko vprašanje.

London, 5. oktobra. Po poročilih iz Dublina in v Corku v noči od sobote na nedeljo zopet napadli stražnike ter enega ubili. V Belfastu so sinfajnovci težko poškodovali stotnika, ki se je vračal od sodne obravnave s sodišča.

Amsterdam, 5. oktobra. „Times“ objavljajo pismo bivšega ministrskega predsednika Asquitha, ki se zavzema za to da se Ircom dovoli dominion homerule.

Washington, 5. oktobra. Cox, predsedniški kandidat demokratske stranke je izrazil v govoru nado, da bo kmalu prišel čas, ko dobi Irsko svojo neodvisnost.

London, 4. oktobra. Ponoči na 3. t. m. je bila policija v Corku zopet napadena, pri čemer je bil en policijski uradnik ubit in štiri ranjeni. Podobna poročila prihajajo iz Dublina. V grofiji Cork so ustavili vlak z vojaškim materialom in ga oplenili.

Stambulski na potovanju.

Sofija, 5. oktobra. (Izvirno.) „Preporoc“ javlja, da odpotuje ministrski predsednik Stambulski 5. oktobra iz Sofije v Pariz in London. Medpotoma bo obiskal tudi Prago, Beograd in Bukarešt. Kakor javlja beograjska „Politika“, se bo Stambulski že na potu v Pariz za 2 dni ustavil v Beogradu. Prišel bo tjakaj neuradno, da se odpočije in da se po privatnih razgovorih informira o razpoloženju beogradskih političnih krogov.

Praga, 5. oktobra. (Izvirno.) Povodom prihoda bolgarskega ministrskega predsednika Stambulskega se v čeških listih množijo glasovi o potrebi obnovitve starega češko-bolgarskega prijateljstva. „Venkov“ objavlja danes uvodnik iz peresa bolgarskega trgovinskega ministra Daskalova o ciljih in željah bolgarske politike. Daskalov povdarja, da je Bolgarija danes povsem druga nego je bila pred prelomom. Ona hoče predvsem mir. Resno ji je pri sreč, da doseže prijateljsko sožitje z Jugoslavo, kakor stremi za tem, da živi v dobrih odnosih z vsemi sosedi. Srčno si želi sodelovanja s Čehi na gospodarskem, kulturnem in političnem polju. S pomočjo Čehov upa Bolgarija obnoviti svoje zveze z ostalimi slovanskimi brati. — Prihodu Stambulskega pripisujejo češki politični krogi velik pomen.

Rusi na umiku.

Varšava, 5. oktobra. Boljševiki se umikajo na vsej trti v velikem neredu. Poljaki so zasedli Baranoviče, Lido, Slonim in Pinsk in ujeli zadnje dni skupno z ukrajinskimi četami okoli 25.000 Rusov.

Moskva, 5. oktobra. (Izv.) Frontno poročilo od dne 4. oktobra: V ozemlju Novega Grodeka se naše čete umikajo dalje po načrtu vzhodno Njemena.

Varšava, 5. oktobra. Frontno poročilo z dne 4. t. m.: Sprednje čete naše severne zasledovalne armade so dne 3. oktobra prekorale črto Njemen. Po zmagovitih bojih so poznanjski oddelki dosegli Novoj in Kleck. Skupina v Polesju je dosegla Baranoviče. Na jugu je položaj neizpremenjen.

Berlin, 5. oktobra. Iz Moskve javljajo: Brezlična brzozavka, naslovljena: Vsem, poroča vserruski centralni izvrševalni odbor je sprejel nastopni sklep: 1.) Od vseh delajočih ruskih kmetov se zahteva popolna oddaja živih brez upora. 2.) Dela za pripravo živih se morajo v najkrajšem času končati. 3.) K delu za preskrbo se morajo pritegniti najboljši moči. 4.) Dela za prekrbo so istega pomena, kakor dela pri transportih. Brzozavka pozivlje na koncu rusko delavstvo, naj se pokorijo klicu vrhovnega organa in naj zberejo vse moči za boj proti lakoti.

London, 5. oktobra. „Manchester Guardian“ poroča iz Rige, da se po vsej Rusiji širi gibanje proti sovjetom. Prebivalstvo je izgubilo ves interes za vojno proti Poljski, ki je bila izprva popularna.

Praga, 5. oktobra. „Národní Listy“ poročajo po vesteh iz Sebastopola o tajni naredbi iz Moskve, ki pozivlja boljševiške agente, naj metodično poizkušajo kompromitirati Wranglove, ukrajinske in poljske čete in da organizirajo pogrome, za katere naj bi se obtožil razred intelektualcev in delavcev. Razen tega morajo ti agenti vstopati v protiboljševiške vojske in v njih nagovarjati vojake za pledjenje in terorizem.

Pred burjo v Indiji.

London, 5. oktobra. (Izvirno.) Iz Indije prihajajoče vesti so jako vznemirljive. V Bombaju in v nekaterih drugih okrožjih je položaj že par dni jako opasen. Vsled stavke v plinarna je mesto brez luči. Poštni in brzozavni nastavljenici stavkajo že več tednov, vsled česar trgovina močno trpi. Med stavkajočimi in policijo je prišlo že ponovno do spopadov.

Volilno gibanje.

Beograd, 5. oktobra. (Izv.) Iz vseli krajev države prihajajo vesti o vedno živahnem volilnem gibanju. Vse stranke pripravljajo kandidatne liste. Radikalci se trudijo, da ustvarijo med strankami Parlamentarne zajednice sporazum, tako da bi konzervativni blok nastopil tudi v novem parlamentu kot jednota. Posebno forsirajo sporazum med Hrvatsko zajednico in klerikalci, ki bi nudil garancijo, da se ti dve grupi na Hrvatskem ne boste pobijali pri volitvah. Zajedničarji so pripravljani, pri klerikalcih je bilo z ozirom na dejstvo, da so mnogi voditelji Hrvatske zajednice znani kot framacioni, opaziti nekako obotavljanje, izgleda pa, da so pomisleki že premagani in da pride do volilne koalicije katoliško-framacionske. Kakor znano, so tudi mnogi radikalci postali framacioni. — Demokrati skušajo proti reakciji postaviti povsodi enotno napredno jugoslovansko fronto. Zdi se, da se jim bo to na Hrvatskem in v Banatu tudi posrečilo. Volilna agitacija je zlasti v Srbiji že v polnem toku. Izgledi so tam za demokrate prav lepi.

Profesorska skupščina v Beogradu.

Beograd, 5. oktobra. (Izvirno.) Danes dopoldne je začela ta profesorska skupščina, ki bo trajala tri dni. Svoje delegate so odposlala profesorska društva iz Bosne, Dalmacije in Slovenije. Slovensko profesorsko društvo zastopata ravnatelj Vajda in Bevk. Hrvatsko profesorsko društvo ni poslalo svojih delegatov, pač pa so navzoči disidentje tega društva, ki imajo večino med hrvatskimi profesorji. Skupščina se je udeležil tudi minister za prosveto Pribičević. Za predsednika je bil izvoljen ravnatelj Svetolik Stefanović, za podpredsednika Živanović. Tudi komunisti so postavili svojo predsedstveno listo, ki pa je dobila le malo glasov. Danes je bilo sklenjeno, da se ustanovi jednotno društvo za celo Jugoslavijo. Predlog je bil sprejet soglasno in z velikim navdušenjem.

Narodna banka.

Beograd, 5. oktobra. (Izv.) Včeraj dopoldne je izvolil glavni odbor Narodne banke za glavnega ravnatelja Dragoljuba Novakovića, za kontrolnega ravnatelja Stevo Gajića in za upravnega ravnatelja Sajnovića. Redni zbor akcionarjev Narodne banke bo 11. novembra v Beogradu. Upravni odbor je sklenil razpis 40.000 novih delnic. Subskripcija se prične dne 1. decembra t. l. Prvi del vplačila bo znašal 130 dinarjev v zlatu. Akcija bo dana v subskripcijo po kurzu 703 dinarje v zlatu.

Blagovni promet v Avstriji ustavljen.

Maribor, 5. oktobra. (Izv.) Jutri bo vsled velikih težoč, ki so zavladale na avstrijskih progah, ustavljen blagovni železniški promet v Avstrijo. Odpremi se le še blago, ki je bilo odano v ekspedicojo do dne 3. septembra, pozneje predano blago pa se bo najbrž stavilo strankam na razpolago.

Razna brzozavna poročila.

Praga, 5. oktobra. (Izv.) Vlada je zaplenila predsedniku misije ruskega rdečega križa dr. Willersonu 7 milijonov kron, ki so bili deponirani v nekem praškem denarnem zavodu, in sicer z motivacijo, da se je s tem denarjem plačevala boljševiška propaganda na Češko-slovaškem.

Berlin, 5. oktobra. (Izv.) „Baseler Nachrichten“ prinašajo iz Pariza brzozavko, da je pariški organ ruskega revolucionarja Bureva priobčil v soboto članek v katerem pravi, da je dobil Ljenu od Nemčije za boljševiško propagando v ententnih deželah 70 milijonov mark.

Trst, 5. oktobra. (Izv.) Na veliki sejmuri v Trstu je udeleženi 200 avstrijskih, 100 čeških, 100 madžarskih in 50 nemških tvrdk. Italijani tvorijo polovico razstavnikov.

Beograd, 4. oktobra. V kratkem bo objavljena naredba, s katero bodo definitivno rešena vprašanja vojne odškodnine.

Minister Jovanović naš delegat v plebiscitni komisiji o položaju na Koroškem.

Celovec, 4. oktobra.

Kako je na Koroškem? To vprašanje se sliši nešteto krat, ker koroška vprašanje stoji danes v ospredju interesa, na koroški plebiscit misli pri nas staro in mlado, brez razlike strankarske pripadnosti, ker je koroško vprašanje pač v prvi vrsti naše eminentno narodno vprašanje.

Kako je na Koroškem? Vsakdo, ki pride z glasovalnega ozemlja trdi, da je položaj popolnoma povoljen, da se naše koroško ljudstvo zaveda važnosti trenutka in stoji navzlic vsemu terorju z nemške strani odločno in neomajano za Jugoslavijo.

Želel sem, da mi vse to potrdi najmerodajnejša oseba, naš delegat v plebiscitni komisiji, g. Jovan Jovanović, podal sem se v Celovec in g. Jovanović je izjavil o plebiscitu naslednje:

„Naš narod na Koroškem bo sam določil svojo usodo in odločil se bo za Jugoslavijo. Ta naš narod je zaveden in trden in on sam je najtrdnosja opora jugoslovanske delegacije v plebiscitni komisiji. Koroško ljudstvo pravi: Nemški teror in ne odgovarja nanj z nobenim protiterorjem, ker hoče dati na dan glasovanja najboljši odgovor na ves nemški teror s tem, da bo glasovalo za Jugoslavijo in se na ta način osvobodilo za vselej vsakega terorja.“

Bil sem med našim koroškim ljudstvom in govoril sem z ljudmi. Vse to

ljudstvo trdno veruje v svojo zmago, vsi so enako odločni: moški kakor ženske in zato bo to ljudstvo v resnici tudi zmagalo!

Naša zmaga je sigurna, o tem ni nobenega dvoma. Nemci se trudijo dokazati, da vlada na našem glasovalnem ozemlju teror, ker upajo, da se jim na ta način posreči odgoditi plebiscit in z diplomatičnimi sredstvi doseči uspeh, ki ga pri glasovanju ne morejo doseči. V resnici se pa od naše strani ne vrši noben teror, na našem glasovalnem ozemlju ni bil še nobeden Nemec niti ranjen, kaj še-le ubit, medtem ko so Nemci na našem glasovalnem ozemlju že ubili enega našega orožnika, dva pa ranili!

In vendar so Nemci organizirali časopisno gonjo proti našemu terorju. Dunajsko, berlinsko, italijansko in tudi drugo časopisje je polno poročil o tem terorju, ki ga sploh ni in zahteva, da bi naše glasovalno ozemlje zasedle zavezniške čete, samo da bi se plebiscit odgodil.

Proti vsemu temu se mora konstatirati, da je koroški plebiscit pripravljen pod najbolj ugodnimi pogoji, kakor ni bil do sedaj pripravljen še noben plebiscit.“

Te besede našega delegata v plebiscitni komisiji povedo dovolj. Le brez skrbi, 10. oktober bo dan zmage koroškega ljudstva in Jugoslavije. —t.

Popuščanje tu in tam.

Trst, 4. oktobra.

Za danes je bil napovedan prihod in slovesen sprejem socialnodemokratskih poslancev iz kraljestva. Namen temu poseju je, da se poslanci na mestu pouče o razmerah v Trstu, ustvarjenih pod terorizmom fašistov. Obenem naj pa bi bil ta poset tudi ugodna prilika za manifestacijski nastop socialnodemokratskih mas. V soboto je bil pričrčan ves Trst, da pride gotovo do sponadov med socialisti in fašisti. Ali prišlo je popolnoma drugače:

Nedeljski nacionalistiški listi so objavili fašistovski oklic, ki je bil že v soboto nalepljen po uličnih vogalih in je opozarjal občinstvo na prihod socialnodemokratskih poslancev. Oklic je očital socialnodemokratskim poslanecem, da so tekom vojne razkrajnalo delovali v prid osvoboditvi v lastem in da sedaj skupaj z Jugoslovani sabotirajo „italijanski mir“. Fašisti da se ne bodo upirali socialnodemokratskim prireditvam, ako ne bodo žalile domovine in čisto italijanskega značaja mesta, vendar o naj bo občinstvo trdno odločeno, da prepreči z vsemi sredstvi vsakotero „ogrožanje moralnih in idealnih fašistovskih načel“. A da se ne bi mislilo, da je Trst socialnodemokratski in da se pokaže, da je popolnoma, trdno in zdravo italijanski, naj se vsepovsod izvešijo italijanske zastave.

Prepričani smo, da nikakor ta oklic ni bil povod za kakre ukrepe na socialnodemokratski strani, kajti nedeljski „Lavoratore“ je objavil na prvem mestu med tržaškimi vestmi sporočilo, da se nameravane manifestacije ne bodo vršile, češ poslanci zaradi hudoga volilnega boja za upravne volitve ne morejo priti skupno v Trst po morju, kakor je bilo nameravano, temveč pridejo v množični skupini z vlakom v ponedeljek, torej in morda tudi še v sredo.

Danes je Trst popolnoma miren. Tupatam visi po kaka laška zastava, in tudi te izginjajo druga za drugo, zaradi slabega vremena, in se zopet pojavljajo. Socialnodemokratske manifestacije in fašistovske demonstracije so padle v vodo. Zakaj?

V Trstu je bil ugoden za domače boje. Z ene strani se napovedujejo pogajanja za rešitev jadranskega vprašanja, ki naj bi se vršil že v najbližjih dneh, in kakor se misli v italijanski javnosti, v Benetkah. Boji in poboji v Trstu bi pa ne bili ravno najprimernejša predgraja za ta pogajanja. In potem še plebiscit na Koroškem, ki je gotovo bolj pri srcu Italiji kot Nemški Avstriji sami! Italijanski vladi stoji na kocki prevažne stvari, da bi tvegala v tem trenutku nemire v Trstu, ki bi mogli škodljivo vplivati na razvoj njenih zasnov glede teh dveh velevažnih vprašanj, in italijanski socialni demokrate so vkljub vsemu svojemu „disfaktizmu“, ki ga jim očitajo fašisti, vendarle tako dobri Italijani, da lepa Giolittijeva beseda tudi pri njih najde lepo mesto. Volilni boj za upravne volitve je dober izgovor, in socialnodemokratski poslanci bodo kapali v Trst danes, jutri in pojutrišnjem, ne da bi njihov prihod razkrajajoče vplival na fašistovske močnike, in bodo odhajali iz „komunističnega“ Trsta, ne da bi morda po njih izgubil „Trieste italianissima“ tudi le trohico svojega italijanstva, ne da bi bil dotaknjen, kaj

šele pokvarjen tudi le najmanjši načrtič buržujske italijanske vlade.

Kdor zna popuščati o pravem trenutku, je dober politik, dober diplomat in zaslužnejši patriot od tistega, ki hoče z glavo skozi zid. In res: Giolitti se sme ponašati pred vsem svetom s svojo patriotsko socialnodemokratsko opozicijo!

Agrarna reforma v coni A.

Starodavne mrke graščine čepe kakor ogromni pajki v slovenskem Korotanu. Prost je bil nekdanj tu slovenski kmet. Potem pa ga je zgrabil nemški fevdalizem in ga izsesal. Le tožna mačeha Avstrija je zadavljivo gledala, kako gine slovenska kmetija.

Cona A meri okrog 175.000 ha in šteje 73.000 prebivalcev. Od teh sto petinsedemdeset tisoč hektarov poseduje 24 veleposestnikov 42.000 ha, t. j. 1/4 cone A.

V lasti veleposestev je okroglo: 1816 ha polja, 2044 ha travnikov, 2117 ha pašnikov in 3080 ha planin. Ogromne ploskve poljedelskega sveta — izven že navedenih ploskev — so pogotnili med tem veleposestniški gozdovi.

Zelo poučen je nastopni sestavek o poljedelskem zemljišču petih veleposestev, ki leže v najboljjudnejšem in najbornejšem kmetskem okolišu in kojih lastniki so najstrupenejši sovražniki našega naroda.

Koliko žuljev, koliko solza slovenskega kmeta tiči v tej zemlji, ki mu je bila oropana! Koliko rodbin bi mogla preživljati ta zemlja?

Od navedenih 24 veleposestev je deloma ali popolnoma odvisnih nič manj kot 4790 rodbin — če računamo povprečno štiri člane na rodbino — torej okroglo 18.000 ljudi. Poleg tega pa so navezane na veleposestniške planine in pašnike vse okoliške občine. Le zgolj površno uradno poizvedovanje je pokazalo, da je bilo v zadnjih desetletjih razkmetenih nad 200 kmetrov.

Se mnogo obupnejše so razmere v glasovalni coni B.

Grozne so navedene številke in poudčne. Kaj ima Korošec pričakovati od mačeha Avstrije? Z zvižčaji mi je dosegla, da so se vrnili na veleposestva njih pobegli lastniki ali njihovi strupeni hlapci. Avstrija hoče torej ohraniti vse dosežane tlaštavstvo na korist 24 posestnikov ter na škodo in mako deset tisočev borpnega ljudstva.

In Jugoslavija? Kaj ti nudi ta? — Osebnostno svobodo in svobodno posest! Nemški agitatorji so trosili po glasovalni coni laž, da Jugoslavija ne misli resno z agrarno reformo, češ da se ji neke politične stranke resno upirajo. Nesporazumljenje, ki se je pojavilo med strankami, pa se je tikalo le postopanja pri izvedbi reforme. Kateri stranka bo vladala v Jugoslaviji, ko bodo izvršene volitve v konstituantno?

Kmet in kmetski delavec jo bo vladal, ker jih je nad 86 od sto v državi! Bo li kmet nastopil proti temu, da bo di zemlja last obdelovalcev? Nova zakonodava skupščina torej dosežanjih zakonov, tičočih se agrarne reforme, ne le ne bo odpravila, nego jih bo kvetjem še postrila.

Toda že dosežani občevaljavni zakoni dopuščajo v Jugoslaviji veliko-

potezno delo na polju agrarne reforme. Poglejmo si le glavne zakone:

1.) predhodne odredbe za pripravo agrarne reforme z dne 25. februarja 1919, Uradni list št. 61.;

2.) uredba z dne 21. julija 1919, Uradni list št. 137, s katero se določa izmera veleposestev in prepoveduje njih odsvojitev in obremenitev;

3.) uredba z dne 12. februarja 1920, Uradni list št. 31 o delni, 'akojšnji raziasitvi veleposestev za jasne namene in kolonizacijo;

4.) uredba o ustanovitvi agrarnih odborov z dne 4. februarja 1920, Uradni list št. 26 in

5.) uredba z dne 3. septembra 1920, Uradni list št. 100, kako je dajati zemljišča veleposestev kmetovalcem v zakup.

Kakšno je postopanje po teh zakonih? Vsak neumni Tomaž naj vzame v roke navedene Uradne liste ter naj se prepriča na lastne oči! Na kraško hočemo pa bodoče postopanje vendar le popisati.

Ko bo zaoril po Jugoslaviji radostni glas, da je slovenska Koroška za vedno naša, izvršile se bodo pred vsem in z vso naglico volitve agrarnih odborov. V teh odborih bodo sestavljali pod vodstvom okrožnega agrarnega urada kmetje in kmetski delavci sami imenike onih, ki so po zakonu opravičeni, da se jim iz veleposestev dodeli zemlja. Nato bo razsodil okrožni agrarni urad, katero zemljo se bo dalo kmetovalcem večinomoma v takojšnjo last, izjemoma pa začasno v štiriletni zakup. Prednost bodo imeli poljedelci najbližjih okoliških vasi, in sicer oni, ki sploh nimajo zemlje ali pa je imajo premalo, da bi mogli preživljati z njo svojo rodbino. Tako bodo veleposestva izginjla, gradovi pa bodo krasne šole in bolnišnice! Vse postopanje se bo vršilo strogo po zakonitih predpisih.

Kaj pa Judeži? Oni dobe pravico, izseliti se v Avstrijo. Do te odločitve se jih ne more smatrati državljanom Jugoslavije. Zemljo iz veleposestev smejo pa dobiti le državljani Jugoslavije!

Koroški kmet in delavec! Če hočeš postati in ostati sam gospod na svoji zemlji, glasuj dne 10. oktobra z belim listkom za Jugoslavijo!

Politične beležke.

± Kandidature SLS. Na zadnjem zboru zaupnikov SLS v Mariboru se je vršila tudi razprava o kandidaturah. Zaupniki so svarili pred postavljanjem duhovniških kandidatur ter označili izgled stranke kot slabe. Po njihovem računu bo SLS pripadlo od 21 štajerskih mandatov 6 do 7. Kot kandidati za ta mesta so bili imenovani med drugimi bivši minister Fran Rožkar, urednik Žebot, magistratni uradnik Krepek, bivši poslanec Miha Brenčič, posestnik Anton Meško iz Lahoncev pri Ptuj. Nositelj liste bo najbrže Fran Rožkar. Dr. Korošec bo morda kandidiral na Kranjskem ali pa v štajerski listi med kvalificiranimi kandidati.

+ Proti združitvi Avstrije in Nemčije. Vest o sklepu avstrijskega parlamenta glede združitve z Nemčijo, je izzvala v francoski javnosti vihar ogorčenja. Ta sklep avstrijskega parlamenta smatra se kakor odprti protidoločbam sanžermenske mirovne pogodbe, ki ga je najavljval bivši kancelar Renner v svojem govoru v Innsbrucku, a zopetna pojava bivšega ministra zunanjih del, grofa Czernina v avstrijski politiki je dokaz, da v Avstriji prevladuje pangermanska struja. Časopisje, ki piše o tem sklepu, poziva zavezniške vlade, ki so podpisale sanžermensko pogodbo, da naj takoj javijo dunajski vladi, da sklep parlamenta o plebiscitu znači kršitev mirovne pogodbe, zlasti člena 88., ki govori odločno in jasno, da Avstrija ne sme podzvati nobenega koraka glede združitve s kako drugo državo. List „Temps“ pravi, da so sklepi avstrijskega parlamenta glede plebiscita samo neka demonstracija proti zavezništvu, z ozirom na katastrofalno gospodarsko stanje države, ali vendar je dolžnost zaveznikov, da podučijo avstrijsko vladno o nedopustnosti takih sklepov in demonstracij. „Journal des Debats“ zahteva odločno demaršo zavezniških vlad na Dunaju, francosko vladu pa poziva, da naj prekliče vse ugovore z Avstrijo, ker bi bila skrajna neumnost, podpirati v gospodarskih vprašanjih državo, ki je že tako jasno prekršila sanžermensko mirovno pogodbo. — „Liberte“ izjavlja, da Francija ne bo dopustila nikdar, da se vzpostavi velika Nemčij, ki bi mejila z Madžarsko, ki bi vedno ogrožala Češkoslovanski in Jugoslovanski. — Po zadnjih poročilih je sklican k nujni seji poslaniški svet, ki bo pretresal to vprašanje in sklenil definitivne zaključke.

Korošci! Z belo glasovnico za Jugoslavijo

Prosvefa.

— Rigoletto. Sinočnji Rigoletto pomeni nov uspeh naše opere. Gledališče je bilo razprodano. Gospod Levar kot Rigoletto je žel aplavz pri odprtem odru. V 11. dejanju je dosegel višek svoje pevke in igralske umetnosti. Gospodinja Levičková je pela češko in se ji je poznalo, da je to njen prvi nastop na našem odru. Videlo se je, da imamo v nji dobro pevko, ki zlahka obvlada višine, zato je dosegla v Gil-di lep uspeh. Tudi drugi pevci so izbornoro rešili svoje uloge. Pohvaliti moram tudi scenerijo, ki je bila prvovrstna.

— Koncert Zlatka Balokovića v Celju včeraj zvečer se je sijajno obnesel. Dvorana „Uniona“ je bila natlačena polna, kakor že dolgo ne pri kaki prireditvi. Navdušenje in uspeh velikanski.

Domače vesti.

Ljubljana, 4. oktobra.

* Somišljeniki! Te dni so razpoloženi volilni imeniki pri občinah. Vsak od Vas se nemudoma prepričaj, ali je vpisan. Imeniki v Ljubljani in v mnogih občinah po deželi so pomanjkljivi. Krajni, oziroma volilni odbori, v kolikor še nimajo reklamacijskih tiskovin, jih dobe na brzojavko od strankinega tajništva. Navodila ima vsaka krajevna organizacija že v roki. Tam se nahajajo tudi vzorci za reklamacije. Somišljeniki, na delo za enoten in mogočen nastop demokratskih elementov.

* Minister Korošec se je danes opoldne vrnil preko Zagreba v Beograd, kjer prevzame v četrtak zopet posle prometnega ministra.

* Ostanke narodnih poslancev. Na zadnji seji narodnega predstavnitva je predsednik dr. Vukičević sporočil, da so odložili poslanski mandat poslanci: Pašič, Daković, Čorović in Pavišič.

* Nikola Pašič bo kandidiral kakor poroča Tribuna v svojem starem negotinskem okraju, razen tega bo pa kandidiral še v tuzlanskem, banjaluštem okraju in v Srenju.

* Imenovanja v policijski stroki. V zadnji seji deželne vlade so bila sklenjena obširna imenovanja v uradništvu, oziroma poduradništvu policije v Ljubljani in Mariboru.

* Vsi kolesarji in motociklisti se sklicujejo na sestanek v četrtak zvečer ob pol 20. uri v restavraciji „Novi svet“. Zadeva je važna. Pridite vsi, ki vam je naša Koroška pri srcu. — Sportna zveza.

* Prosto vožnja h glasovanju na Koroško je poleg državne dovolila tudi Južna železnica v času od 1. do 10. oktobra za tja (na Koroško) in v času od 10. do 17. za nazaj (povratek). Pri blagajni žigosane glasovalne izkaznice ali potrdila glasovalnih občin služijo obenem kot vozni izkazi za obe smeri.

* Naše izgube v Albaniji. Po zasebnih podatkih so naše izgube v zadnjih borbah z Albanci sledeče: mrtvih 250 vojakov in 18 oficirjev, ranjenih in ujetih 532 vojakov in oficirjev. Uradno te številke še niso potrjene.

* Slovenska šola v Trstu. Iz Trsta nam poročajo: Včeraj v ponedelek se je otvorila šola pri Sv. Jakobu z okoli 1500 otroki v 29 razredi. Vodja je Andrej Čok. Šola je petrazredna, pouk pa se vrši po načrtu meščanskih šol. Z dovoljenjem so čakali do sobote, končno se niso mogli več upirati.

* Grozovit zločin se je dogodil v nedeljo na Dolenskem. Posestnik Ivan Nose iz Trebeže je na nečloveški način ubil svojo ženo Jožefo, s katero je živel v večnih preprih. V nedeljo zjutraj, ko sta bila sama doma je prišlo zopet do prepira in surovi mož je pretepel ženo, da je nezavestna obeležala. Tako nezavestno je pa potem obesil na lestvo v veži, da je bilo videti, kakor da se je obesila sama. Nato pa je odšel od doma. Ko se je vrnila morilecva sestra od maše, je našla nesrečno obečeno, mrtvo. — Zakonski par je živel v vednih preprih, a mož je imel razmerje z drugimi ženskami, s katerimi je imel že nezakonske otroke. Kakor se nam poroča, je bila umorjena Jožefa pridna in poštena ženska. Orožništvo je morilca takoj izsledilo in ga izročilo sodišču v Višnji gori. Istotako je orožništvo aretiralo morilčevo prličnico Kastelic, ki je osumljena, da je soudeležena, ker je baje nagovarjala Noseta na nečloveški zločin.

* Novi bankovci. Po poročilih iz Beograda so novi bankovci po 100 dinarjev že prispeli iz Pariza ter jih je nekaj že v prometu. Kronska vrednost je tiskana že v Parizu. V tresorjih uprave fondov v Beogradu se nahaja za tri milijarde novih bankovcev.

* Varstvo proti ponarejanju bankovcev. Iz Prage se nam poroča o

ski. Skoro polovico občinstva so tvorili Nemci. Umetniku je bil poklonjen velik venec s trakom v celjskih barvah.

— Naši zapiski, socialna revija, so začeli izhajati pod novo redakcijo in postanejo splošna revija za vsa naša javna vprašanja.

— Ruski skladatelj Vl. Iv. Rebičkov ki je znan bil tudi pri nas (eno-dejanka „Jelka“) je umrl v Jalti. Bil je star 51 let.

— Slovanski teden na Sorboni. Na pariški univerzi Sorboni so se vršila predavanja o slovenskih narodih. Predavali so prof. Eisenmann o češkem narodu, prof. Denis o Bolgarih in Srbih, prof. Haumont o Rusih in Poljakih, prof. Leger o Slovanih vobče in njihovem zgodovinskem razvoju. Zaključno predavanje je imel prof. Denis.

iznajdbi, ki bo ponarejevalcem bankovcev zelo otežkočila njihovo delo. Češkoslovaška vsada je novo iznajdbo že odkupila. Iznajdba obstoji v tem, da se papirju, ki se rabi za bankovce, primeša nekoliko železnih lističev. Iz takega papirja izgotovljene bankovce privlača nase magnet. Na ta način se lahko kontrolira pristnost bankovcev.

* Odpovedal se je svoji službi pri Južni železnici revident Roglič, vodja železničarskega konsuma v Mariboru.

* Neverjetna predrznost. Poleg že navedenega napada na podnarednika Čuča, so Nemci v nedeljo tudi na cesti Mevlje-Sv. Peter organizirali izgrede. Streljali so na vojake in na meljsko vojašnico. Dva strela sta bila oddana od desnega brega Drave in sta razbila dve šipi na vojašnici.

* O nemškem tolovajstvu na Teznu smo prejeli iz Maribora sledeče podrobnosti: V nedeljo okoli 18. ure so se vračale iz Hoč proti Teznu tri družine, med njimi tudi družina podnarednika Čuča. Otroci so peli sokoško koračnico. Od Bahove nasproti je prišel neki človek, ki je brez vsakega povoda začel psovati slovensko družbo z klici „Halts Maul windische Hunde“. Navzlic protestom družbe, je neznanec pričel vedno znova izzivati. V sled tega sta skočila gg. Simončič in Junker proti neznanču, ki je zbežal na njivo, odkoder je potem oddal štiri strele. Dva sta zadela podnarednika Čuča, ki se je takoj v krvi zgrudil na tla. K sreči je prispel mimo avtomobil, ki ga je prepeljal potem v vojaško bolnico, kjer je bil naslednjega dne operiran. Njegovo stanje je še vedno opasno.

* Strokovni učitelji za keramiko. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani razpisuje službo strokovnega učitelja IX. čin. razreda za keramiko, ki ima teoretično izobrazbo in prakso v izdelovanju lončene posode, opeke in glinastih izdelkov sploh. Prošnje (kolek 3 din.) do 1. novembra pri ljubljanskem oddelku min. trgovine in industrije. Pojasnila v Uradu za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

* S pošte. Z 10. oktobrom se zopet odpre poštna nabiralnica Hodoš v Prekmurju, ki spada k poštnemu uradu Veliki Dolenci.

* Iz Šmarja pri Jelšah poročajo: Odvetnik in načelnik šmarskega okr. zastopa dr. Josip Georg se je mudil minole dni v trgatvi v svojem vinogradu v Makolah. Dne 4. t. m. ga je zadela kap in je kmalu umrl. Pogreb je danes 6. t. m. v Makolah. Pokojnik je bil vrl narodnjak. Bodi mu blag spomin!

* Obrtno-nadaljevalna šola v Celju prične s poukom v nedeljo 10. t. m., ker so se finančne zadeve v zadnji seji šolskega odbora ugodno rešile. Mesto prispeva kurjavo in krije ev. deficit do zneska 1500 K.

* Na progri Ljutomer-Gornja Radgona je popolnoma ustavljen osebni in tovorni promet, ker se je baje pokvaril edini stroj, ki je na razpolago za to prog. Obustavljenje prometa ni bilo nikjer objavljeno; od daleč prihajajo vozniki in potniki, a šele na kolodvorih zvedo, da je promet ustavljen. Čudimo se, da je železniška uprava take stvari ne objavlja javnosti!

* Trgovsko-obrtno zbornice uradne ure v Mariboru, ki bi morale biti ta teden, so preložene na prihodnji teden. Dan se pravočasno naznani. — Italijani zapri hrvatske šole. Italijani so zapri hrvatske šole v Drnišu in pošiljajo otroke v Šibenik, kjer se odpre za naše italijanska ljudska šola.

* Cerele francais ima v soboto, 9. oktobra t. l., ob 18. uri zvečer svoj redni občni zbor v poslopju I. državne gimnazije v pritličju na levo. Člani in sploh prijatelji francoskega jezika so uljudno vabljeni.

* Gremij trgovcev v Ljubljani objavlja: V četrtek, dne 7. oktobra t. l. ob 14. uri se vrši v veliki dvorani Mestnega doma protestno zborovanje vsega trgovstva Slovenije proti ogromnim bremenom, katere vali finančni zakon na trgovski stan. Gremij trgovcev vabi vse svoje člane, da se tega zborovanja polnoštevilno udeležijo. V znak najostrejšega protesta proti novi trošarini, prometnemu davku in monopolni taksi naj bodo v četrtek popoldne vse trgovine v Ljubljani zaprte. — Načelnik.

* Kuga na Reki. Dosedaj je uradno razglašanih že 9 slučajev bubonske kuge na Reki.

* Zborovanje ribičev. V Cerkljenici so imeli primorski ribiči zborovanje, ki ga je sklical poverjenik za narodno gospodarstvo, Juraj Demetrotič. Zborovanje so se udeležili ribiči iz Bakra do Karlobaga. Razpravljalo se je o ukrepih, s katerimi naj bi se dvignilo ribarstvo. Enketa je sestavila poseben memorandum, ki se izroči potem poverjeništvu za narodno gospodarstvo centralni vladi. V memorandumu se navedeno vse želje ribiškega stanu.

* Konec kontumaca. Ker se ni primeril noben nov slučaj pasje stekline, se je v današnjem dnev pasji kontumace zopet razveljavil.

* Potopljen mlin. Iz Osjeka poročajo: Drava, ki je zadnje dni močno narasla, je potrgala verige, ki so držale mlin, odnesla posamezne čolne, a ves mlin se je sesul in potopil. Potopila se je tudi vsa zaloga žita in moke čez 300 meterskih stotov.

* Velik požar v Rošbahu. V noči od nedelje na ponedeljek je izbruhnil v stanovanju posestnika Fišerja v Rošbahu nad Mariborom požar, ki j povzročil ogromno škodo. Požarna bramba iz Kamnice je z velikim naporom udušila ogenj in obvarovala gospodarsko poslopje, ki je tudi že pričelo goret. Kako je nastal požar še ni znano.

* Nesrečna šala. Janez Osolnik, redov iz Reber pri Moravčah, je doma na dopusta razkazoval 11letnemu Jakobu Novaku lovsko puško, ne da bi opazil, da je nabit. V šali pomeri Osolnik na otroka, rekoč: „čakaj Jakec, te bom ustrelil.“ in sproži. Puška je počila in naboj je zadell fantička v levo prsno stran. Nevarno ranjenega so ga oddali v ljubljansko bolnico.

* Nesreča z avtomobilom. Sinoči po polnoči se je vozila večja družba z avtomobilom tovarnarja Karla Pollaka iz Kamnika proti Ljubljani. Na klanec pri Alešu na Ježici se blato spodneslo avtomobil, ki se je prevrnil. Potniki — družini Pollakova in dr. Merglerjeva — so bili vrženi na cesto ter so se vsi poškodovali. Precej težke poškodbe na glavi in rami je dobila gospa Alojzija Pollakova, katero so morali prepeljati v deželno bolnico.

* Vlom. V skladišče tvrčke Viktor Meden na Celovski cesti je bilo vlomljenoin so vlomilci odnesli 40 steklenic konjaka v vrednosti 2.000 kron ter so s kočije sneli usnjato streho, vredno 10.000 kron. — Stornilci so že pod ključem.

* Pokvarjena moka. Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem je bil danes obsojen trgovec z moko Franc Zorc na 600 K denarne globe, ker je prodajal pokvarjeno, oziroma kislo moko. Zorc se je zagovarjal, da je kupil moko od ljubljanske mestne aprovizacije. — Razprava proti trgovcu Štefanu Mencingerju zaradi prodaje pokvarjene moke, je bila preložena v svrhu dopolnitve dokazov.

* Tatvina. Iz hleva ljubljanske mestne občine na Kodeljevem je bil ukraden temnorjav koc, vreden šišoč kron.

* Nezgođe. Z lesnje je padel 12letni Franc Kršmerlj iz Goričevsi pri Ribnici ter si zlomil desno nogo. — V nogo se je vsekai s sekiro dainar Urban Kalan iz Bukovec pri Škofji Loki. — Pri igri se je ranila z žebljen v roko Angela Jančar na Friskovcu. Marni ji je obvezala roko s pajčevino, namesto da bi poiskala zdravnika. Sedaj leži dekletke v deželni bolnici z opasnim vnetjem rane. — 3letni Fran Zor, posestnikov sin iz Mož pri Smledniku se je igral doma z vžgalicami ter si zazgal krilo. Hudo opečenega je mati po nasvetu modrih žensk zdravila z jajčnimi rumenjaki. Stanje fantička pa se je tako poslabšalo, da so ga morali oddati v bolnico.

— Železniška konferenca v Ljubljani.

Včeraj zvečer se je vršila na ljubljanskem inspektoratu državnih železnic železniška konferenca, katere so se udeležili direktor Franič iz Zagreba, načelniki Hočevar, Klodič in Weber, vodja ljubljanskega inspektorata Negovetič, zastopnik trg. obrtn. zbornice Mohorič, dr. Pavel Pestotnik za JDS, Anton Kristan za JSDS in Remec za SLS. Razpravljalo se je pred vsem o vprašanju, kako naj bi se preuredil ljubljanski inspektorat, da bi popolnoma odgovarjal gospodarskim in prometnim razmeram v Sloveniji. Doktor Pestotnik je podal sliko prehoda od bivše ljubljanske direkcije v sedanji inspektorat, opozarjal na nezadostne kompetence tega urada. Navedel razne pritožbe in stavlil potrebne predloge za končno ureditev tega, za slovensko gospodarsko življenje izredno važnega vprašanja. Razpravljalo se je tudi o pripravah na Koroškem, ki bodo potrebne po izvršenem ljudskem glasovanju, posebno o ustanovitvi carinskih postaj v glavnih krajih Koroške, dalje o likvidaciji in ebračnu imetja železniške uprave v smislu senžermenske mirovne pogodbe. Tekom debate se je opozarjalo zlasti na nedostatke glede stojarine vagonov. Stojarina znaša več tisoč kron, kar je v veliko škodo konsumentnim krogom. Ugotovilo se je, da znaša znesek za stojnino več, kakor če se nahajajo železniški vozovi na voznji. Zaradi tega so prišle nekatere večje tvrdke na originalno idejo, da raje puste prevažati svoje vagono po raznih postajah v bližini carinskih postaj, samo zato, da se izognejo ogromnim stroškom stojnine, ki bi jih morali plačati, če bi vozovi čakali na carinski postaji. Pri razpravljanju pritožb iz trgovskih krogov proti pomanjkanju vagonov se je ugotovilo, da je pomanjkanje transportnega materiala sploh silno občutno, tako da ni mogoče kriti domačih potreb. Z vagoni pa ne razpolaga niti zagrebska direkcija niti ljubljanski inspektorat, ampak osrednje vozovno vodstvo, ki je podrejeno direktno ministrstvu. Konferenca, na kateri je dajal direktor Franič potrebna pojasnila, je prešla končno do soglasnega zaključka, da bo ljubljanski inspektorat po dogovorjenem, izpolnjenem statutu v prometnem in komercialnem pogledu popolnoma odgovarjal vsem našim gospodarskim in prometnim potrebam. Ako bi se pokazali še kakı nedostatki, posebno če bi bilo treba razširiti delokrog ljubljanskega inspektorata, bo zagrebsko ravnateljstvo podpiralo vsako upravičeno stremljenje. Strojni oddelek in progovzdrževalna sekcija ostaneta še nadalje ločena od inspektorata in sta podrejena neposredno zagrebski direkciji. Sicer pa morata inspektorat in oba imenovana oddelka delovati sporazumno v vseh vprašanih, da se omogoči reden promet. Na konferenci je končno dr. Pestotnik zopet opozarjal na nujno potrebo izpraznitve mestnega deklishega liceja za učne svrhe. Edini izhod v tem pogledu bi bila zgradnja provizornih lesenih stavb za nameščence inspektorata, kar bi bilo pri nekotliko dobri volji hitro dosegljivo. Direktor Franič je obljubil, da bo zagrebska direkcija sporazumno z ministrstvom delovala na to, da se čimprej zgrade potrebne stavbe za inspektorat. Potem, ko je Anton Kristan prosil vodilne gospe v Zagrebu, naj bi se o priliki zadnjega železničarskega štrajka zapeljani uslužbenci zopet sprejeli v službo, je bila konferenca zaključena.

— Cene živil pri naših sosedih. Danes, ko se pri nas živahno razpravlja vprašanje o draginji živil ter iščejo njeni vzroki, je zanimivo vedeti, kakšne so cene živil pri naših sosedih. Kakor poroča „Beogradski dnevnik“, plačuje se v Bolgariji za 1 kg bele moke 5,50 leva, za fižol 8, sladkor 28, kavo 55, riž 28, za svinjsko mast 56 levov. Za 100 levov se plača danes 168 kron. V Solunu velja 100 kg pšenice 110 drahem, 100 kg koruze 68 drahem, 100 kg rižola 100 drahem, 1 kg sladkorja 4,40 drahem, 1 kg kave 5,50 drahem. Današnji kurz za 100 drahem je 1400 K. V Rumuniji stane 1 kg svinjskega mesa 11 levov, 1 kg svinjske masti 20 levov, slanina 24 levov, sladkorja 30 do 35 levov, riža 12 do 18 levov. Današnji kurz za 100 levov je 228 kron. V Beogradu se prodaja danes v podrobnih prodajih s plačano trošarino 1 kg sladkorja 17 dinarjev = 68 kron; 1 kg riža za 10 dinarjev = 40 kron; 1 kg kave za 16 dinarjev = 64 kron. Dobro bi bilo, da bi tisti, ki iščejo krivcev današnje draginje pri nas upoštevali tudi razmere pri naših sosedih.

— Cene v Novem Sadu dne 1. oktobra: Žitne cene se dvigajo, ker je slab dovoz in tudi moka se podražuje, ker mlinarji nimajo več zalog. Pšenica 910 do 920 kron, koruza (stara) 170 do 340 kron, nova (v strokih) 160 do 170 kron, ječmen 500 do 520 kron, oves 240 do 260 kron, fižol 470 do 480 kron, proso 300 do 320 kron. Moka 11 do 13 kron, mast 40 kron, krompir 2 do 3 krome, zelje 2 do 3 krome — vse na debelo. Jabolka 5 do 6 kron, hruške 5 do 6 K, grozdje 8 do 10 K.

— Cene mesa v Beogradu.

Beogradska občina je odredila za dobo od 1. do 10. oktobra naslednje cene za meso in mast: goveje meso kg 7 dinarjev, teletina 8 dinarjev, svinjsko meso 8 dinarjev in svinjska mast 9 dinarjev.

— Društvo za pospeševanje potovanja. V Sarajevu se je osnovalo društvo „Jugoslavija ekspres agencija d. d.“ Glavnica znaša 50.000 funtov in je razdeljena na 50.000 delnic po 1 funt na ime. Člani uprave so Gerlad Hamilton Sim, Aleksander Charlton sin in dr. Dušan Jęftanović. Društvo se bo bavilo z vsemi posli, ki se tičejo potovanja.

— Bosenske suhe češplje. Po poročilih iz Bosne, je bil pridelek češpelj letos srednje dober. Pridelalo se je približno 2000 vagonov suhih češpelj izvrstno kakovosti. Sušenje in kuhanje pekmeza je sedaj že končano. Pekmeza se je nakuhalo 140 vagonov. Četrtno blaga je že nakupil dunajski Bankverein. V Breki je bila cena suhim češpljam izprva 9,50 do 10 kron, pozneje 12 in 14 K, ter je padla končno na 11,50 K. Debelejše češplje se spravijo v zaboje, po 12,5 in 25 kg ter se izvažajo v Anglijo.

— Brzojavne pristojbine. Zaradi informacije naših čitateljev navajamo pristojbine, katere so določene za brzojavke. V naši kraljevini se plača za vsako besedo 20 par (80 vinarjev); minimum 2 dinarja. Za nujne brzojavke se plača trojna pristojbina. Za inozemstvo so veljavne naslednje pristojbine: Za Avstrijo, Čehoslovaško in Grško 24 par za vsako besedo, za Luksemburg 29, za Bolgarijo 30, za Madžarsko in Rumunijo 36, za Švico 44, za Nemčijo 45, za Italijo in Poljsko 50, za Belgijo, Dansko in Nizozemsko 58, za Francijo 59, za Švedsko 64, za Špansko 71, za Malto 77, za Norveško in Albanijo 78, za Anglijo, Gibraltar in Portugalsko 79, za Turčijo 92 in za Rusijo 190 par za vsako besedo.

— Tržaško pristanišče in Poljska. Poljska vlada je storila v Rimu korake, kako zasigurati Poljski državi uporabo tržaške luke za prekmorsko trgovino.

— Pomca Trsta v čeških listih. „Narodni Listy“ pišejo: S tem, da je Italija potpisala svoje državne meje globoko v evropski kontingent, je to v veliko korist Benetkam, ker se njih udeležba na mednarodni trgovini poveča. Poleg novega narodnega ozemlja Trentina, bodo Benetke pritegnile nase še del Švice in južno Nemčije ter del Avstrije. Italija in z njo Trst je edina podeževala od bivše monarhije Jadransko morje v gospodarskem oziru, kajti niti Jugoslavija ni v stanu udeležiti se mednarodne trgovine, ker ji primanjkuje trgovskega brodovlja, železnice in pristanišč. Edino Trst se more poleg Benetk udeležiti mednarodne trgovine do bivših dežel monarhije in do južne Nemčije. Te besede so jasen opomin našim zunanjim politikom v jadranskem vprašanju.

— Vinski pridelek v Italiji. Strokovni listi prinašajo vest, da so letos vinogradi obrodili izredno bogato. Celotni pridelek cenijo na 42 mil. hl. to je 7 mil. hl. čez normalo.

— Češko-bolgarska pogodba. V Pragi je bila dne 2. oktobra podpisana pogodba o izvozu in uvozu izmed Českoslovaške in Bolgarije. Českoslovaška dovoljuje uvoz rožnega olja iz Bolgarije ter se obvezuje, da bo dala Bolgariji 550 vagonov sladkorja in 800 vagonov kokska za bolgarske državne železnice. Kot nadomestilo dobi Českoslovaška prvenstvo za nakup letošnje bolgarske žetve.

— Blago za italijansko tržišče. Na italijanskem tržišču se mnogo povprašuje po naslednjih vrstah blaga: staveni les, stari kovinski predmeti, kože, mast in semena za olje, živina, železo, volna, sirova pavola, kakao, kava, kavčuk, mesne konzerve, maslo, montanski vošek, gramofonske plošče, živinska dlaka, riževa moka itd.

— Pogajanja med Italijani in Čehi zaradi tarifov in carine bodo prihodnje dni pričela v Pragi. Gre v prvi vrsti za to, da dobijo Čehi važne pogodnosti v Trstu za prekomorski promet.

— Odobren izvoz. Ministrski komite je odobril izvoz konj koroške in belgijske pasme iz Slovenije. Kobile so izključene. Nadalje je dovolil izvoz 2000 ovc za avstrijsko mnovčevalnico proti jamstvu za uvoz plemenske živine iz Avstrije v Jugoslavijo.

— Dve novi tvornici. Zagrebsko podjetje za droge in kemikalije „Isis“ d. d. je kupilo posestvo barona Raucha v Kaštelu pri Karlovcu. Razen vzorne plantaže raznih medicinskih

rastlin bo „Isis“ na tem posestvu zgradila dve tvornici in sicer tvornico kemikalij in tvornico steklarskotehničnih instrumentov. Sprejemala se bodo tudi popravila in izdelovali se načrtu tudi razni nadomestki.

— Taksa na premog. Posebni odbor demokratskega kluba je pretečeni drugim je finančni minister pritrtil zahtevi, da se ukine taksa na premog, ki je bila prvotno določena na skega zakona za leto 1920/21. Med petek razpravljajal s finančnim ministrom v zadevi budžeta in financij-10% od prodajne cene.

— Državni dolg Francije. Na bruseljski finančni konferenci je francoski delegat podal sledečo sliko finančnega stanja: Celotni državni dolg Francije znaša 253,7 milijard frankov. V prvi polovici 1920. je dolg zrastel za 16,3 milijarde frankov. Zunanji dolg, katerega država pred vojno ni poznala, dosega 34 milijard frankov. Glavni upniki so Amerika in Anglija. Zaključne besede opozarjajo konferenco na velik pomen, ki ga imajo za Francijo mirovna določila glede obnove po vojni opustošenih krajev. Ta določila je treba z vso konsekvenco izvesti.

— Lokomotive za Rumunijo. Vlada je v pogajanjih s Škodovimi tovarnami glede dobave lokomotiv, katerih Rumunija potrebuje 4000.

— Tržaški veletrg, ki se odpre dne 9. t. m. zanima posebno Avstrijo in Českoslovaško. Avstrija, ki je bila na veletrgu v Padovi zastopana za 80 firmami, se trudi na vse načine, da ostane to, kar je bila pred vojno, namreč posredovalec med orijentom in Levantom na eni strani in med deželami bivše monarhije na drugi strani. Interes Čehov pa je, da se to ne zgodi, ker drugače bi prišla češka orientalska trgovina v odvisnost Dunaja. Češki listi pišejo, da bi slaba udeležba s strani Čehov na tržaškem veletrgu pomenila ogromno škodo; izgubo Orijenta za češko trgovino in industrijo. Kakor pa se čuje, bo češka udeležba številnejša od avstrijske.

— Plitvičko dioniško društvo je zaprosilo za predkoncesijo za gradnjo ozkotirne električne železnice od Rudovega polja do Plitviških jezer. Na polotoku v jezeru Kozjak, kjer se nahajajo razvaline izza dobe cesarja Marka Avrelija, bo zgrajena krasna vila za regenta Aleksandra. Z gradnjo prično prihodno pomlad.

— Naša trgovinska bilanca. Jugoslavanski Lloyd prinaša našo izvozno in uvozno bilanco. Leta 1919. je znašal naš izvoz 650 milijonov dinarjev, uvoz pa 2.982.607.000 dinarjev. Pasiva prekašajo torej aktivno za 2,4 milijarde. Najnepopolnejša točka bilance je ona glede uvoza manufakture in luksusa. Ta znaša sama 2378 milijonov. Za vse ostale potrebščine pa 600 milijonov. Iz te statistike je razvidno, da bi v slučaju, ako v naši državi ne bi bilo tako pomanjkanje manufakture, izvoz popolnoma kril uvoz. Naš izvoz leta 1919. pa je bil tudi zaradi tega neugoden, ker dolgo ni bilo prave izvozne kontrole. Pokrajinske vlade so izvažale kar na svojo roko in je zato statistika jako pomanjkljiva.

— Novi poizkusi v telefonskem in brzojavnem prometu. V zvezi nemških elektrotehnikov je predaval prof. Wagner o svojih poizkusi, kako se more po eni in isti žici istočasno prenašati več telefonskih pogovorov ali oddati več brzojavk. Poizkusi, ki so se vršili na prosti Berlin-Hannover in Berlin-Frankfurt a/M. so dobro uspeli. Država namerava preskrbeti petdeset telefonskih in brzojavnih prog s temi novimi aparati, ki so za približno 2 milijona mark cenejši kakor pa razširjenje žičnega omrežja.

— Pomanjkanje vozov v železniskem prometu je po vsem svetu veliko. Strokovni listi prinašajo zanimive številke. Anglija ima od svojega celetnega voznega parka 6% neuporabljivih voz v delavnicah, Francija 15%, Italija 18%, Madžarska 24%, Avstrija 35%, Rumunija 42%, Bolgarija 44%. Lokomotiv je za vožnjo nesposobnih v Angliji 21%, v Franciji 22%, v Italiji 27%, na Madžarskem 78%, v Avstriji 37%, v Rumuniji 71%, v Bolgariji 63%.

— Nacionaliziranje kemičnih in železnih tvornic. „Politika“ javlja: O priliki nacionalizacije kemičnih tvornic v Lukavcu in Jajcu ter tvornic železa v Zenici, so imeli ravnatelji teh obratov v ministrstvu za obnovo konferenco, na kateri so razpravljali o vprašanih razmerah, katerega mora zavzeti država proti tem obratom, če želi imeti od njih stvarne koristi. Na konferenci se je pred vsem ugotovilo, da je dosedanji režim državne kontrole (dokler so bili obrati pod sekvestrom) dal samo negativne rezultate. Vsled raznih težoč

in ovir se je produkcija silno zmanjšala. N. pr. v Zenici so producirali mesečno samo 60 železniških voz železa namesto prejšnjih 300. Po sporazumu, ki se je sklenil na konferenci, bo nudila država tem podjetjem vsa potrebna sredstva, da se ojači produkcija, v prvi vrsti bo zagotovila država obratom potrebne množine premoga.

— Gumi na svetovnem tržišču. Cene gumija padajo na svetovnem tržišču leden za tednom. Udruženje producentov v Angliji je vsled tega predložila članov znižanje produkcije gumija v prihodnji kampaniji za 25%. Amerika, ki je doslej konzumirala 70% svetovne produkcije gumija, se vzdržuje nakupa, z druge strani pa je velik del Evrope vsled vojnega stanja zaprt. Cene so že sedaj padle skoraj na višino produkcijskih stroškov; nadaljnje padanje cen bi torej lahko imelo težke posledice za producente.

— Reška komercialna banka je osnovala na Dunaju svojo podružnico.

— Letošnji tobaki priderek. Po poročilih, ki so došla monopolski upravi, bo letošnji priderek tobaka v Jugoslaviji obilnejši kakor je bil lanski. Računa se, da bo znašal približno deset milijonov kilogramov.

— Dalmatinsko vino. Novo dalmatinsko vino se prodaja v Splitu po tisoč kron hektoliter. Iz Ženoviča in Jesenic se je že nekoliko ladij novega vina eksportiralo v Senj in Bakar.

— Cene v Trstu. Pretečeni teden se je prodajal v Trstu češki sladkor v kockah po 1085 lir, java-sladkor po 92 britanskih šterlingov, Santos-kava 820 do 850 lir, datti (novi) 425 lir, mandlji 1375 lir, lešniki 875 do 960 lir, ameriški alkohol (95%) po 650 dolarjev, ameriški parafin 640 dolarjev, sveče (Mira) 790 do 840 lir, sveče (Napoli) 730 do 760 lir, petrolej 4.32 do 5 dolarjev.

— Direktni tovarni vlaki iz Česloslovaške v Jugoslavijo bodo vpeljani v kratkem glavno o svrhu lažje izpeljave trgovske pogodbe. Prevažali bodo sladkor, odvažali pšenicoc.

Borze 5. oktobra.

Zagreb. Danes ni bilo prav nobenega zanimanja za efekte. Čim je bil kak defekt ponujanja, je takoj padel. Promet v valutah je bil živahan.

Table with exchange rates for Berlin, London, New York, Paris, etc.

Table titled 'Efekti:' showing stock prices for various banks and companies.

Beograd. Tendencja čvrsta. Valute: funti — do —, franki 202 do 205, dolarji 30.— do —, lira 132 do 133, levi 40 do 41, lej 56-50 do 57, češke krome 45 do 46, marko 50 do 50,50, avstrijske krome 10-15 do 10,20, napoleonidori 106-70 do 107.

Dunaj, devize v prostem prometu: Zagreb 263 do 283, Budimpešta 95 do 105, Praga 429 do 455, Varšava 103 do 117, dinar 1045 do 1095, dolar 280, lira 1225, lej 527 do —, rublji 280, levi —, marke 540.— do 545.—, francoski franki 1075, švicarski franki 4675 do 4690, funti 960.

Table titled 'Efekti:' showing stock prices for various banks and companies in Belgrade.

Zürich, devize: Berlin 10.10, Holandska 194.25, New York 624, London 21.78, Paris 41.44, Milan 25.45, Bruselj 44.—, Kopenhagen 87, Stockholm 124.50, Kristijanija 7.50, Madrid 91.60, Buenos Ayres 280, Praga 8.30, Beograd 2075, Zagreb 5.20, Varšava —, Dunaj 2.55, zigosane 2-10, Budimpešta 1-90.

Vremensko poročilo.

Table with weather forecast data for Ljubljana and other locations, including temperature and precipitation.

Narodno gledališče.

Drama:
Sreda, 6. okt.: Milan Ogrizović: Hasanaginica.
Četrtek, 7. okt.: Cankar: Za narodov blagor. A.
Petek, 8. okt.: Leonid Andrejev: Anfisa. E.
Sobota, 9. okt.: Bernard Shaw: Pygmalion. B.
Nedelja, 10. okt.: Milan Ogrizović: Hasanaginica. (Izven.)
Ponedeljek, 11. okt.: Ivan Cankar: Za narodov blagor. D.

Opera:
Sreda, 6. okt.: Risto Savin: Lepa Vida. A.
Četrtek, 7. okt.: Gounod: Faust. B.
Petek, 8. okt.: Leoncavallo: Glumaci; Bayer: Kraljica Luč. D.
Sobota, 9. okt.: Oskar Nedbal: Iz bajke v bajko. A.
Nedelja, 10. okt.: Verdi: Trubadur. (Izven.)
Ponedeljek, 11. okt.: Zaprto.

Sport in turiztika.

Zaključek športnega tedna. Navedena non step vožnja je odpadla, ker se je priglasilo premalo udeležnikov. Zato je bilo mnogo zanimanja za druge nedeljske prireditve. Ob 9. zj. so odkorakali naši brzo-hodeci na distančni pohod 17 km. V športnih in vojaških oblekah, z nahrbtnikom ali tornistro na hrbtu in s puško preko rame so odšli na pot. Vsak tekmovalac je moral nositi 20—22 kg. Pot je vodila skozi ljubljansko okolico, kjer so ljudje po vaseh z zanimanjem gledali brzo pešce. Ob 11. dop. se je zbralo precej ljudi v Šiški, ki so pričakovali njihovega povratka. Kmalu po 11. uri so naznanili kolesarji, da se bliža prvi pešec. Prehodil je 17 km v 2 urah 24 min. Za njim so prihajali drugi. Seznam prinašamo na drugem mestu. — Popoldne ob 14 uri se je vršila fregata na Ljubljani. Bila je mnogoštevilno obiskana. Trajala je do 1 ure. Pri fregati je igrala godba. Naši veslarji so dosegli lepe uspehe. Ko bo regulacija Ljubljane gotova,

se bo vodni šport v Ljubljani zelo povzdignil in bomo imeli priliko videti živahnije fregate, nego je bila nedeljska, ki je pokazala prve začetke v tem športu. **Ilirija: Atletiki (Celje) 2:2 (1:1).** Ob 16 uri se je vršila nogometna tekma med Atletiki iz Celja in ljubljansko Ilirijo. Pisalo se je, da sta oba kluba približno enako močna, zato je bilo na igrišču mnogo gledalcev (2500) med njimi tudi mnogo Nemcev. Takoj v početku se je pokazalo, da imajo celjski Nemci dobro moštvo in naši pokrajinski klubi se bodo morali dobro potruditi, ako bodo hoteli z njimi uspešno tekmovati. Ilirija je takoj čutila, da ima pred seboj enako močno moštvo in je skušala podati lepo igro (pravi se, da so Celjani ponujali celo visoko stavo na svojo zmago.) Toda Ilirija ima svoje nesrečne dni, ko jo je žalostno gledati in tak dan je bil zanjo pretečena nedelja. Recimo, da je bila pri vsem tudi smola. Toda to ne opravičuje temeljne napake, ki so v nedeljo disgnstirale občinstvo. Ilirija je imela več od igre — toda pred golom je popolno-

ma omagala. Tudi obramba ni bila na višku. Celjani so igrali lepo in mirno in so želi posebno pri svojih prijateljih mnogo pohvale. Zvižganje od gotove strani je bilo prav neumestno. Po lepih napadih od obeh strani je dosegla Ilirija prvi gol. Celjani so kmalu zavravali, ker je desni, sicer izborni beek Ilirije zgrešil žogo. Zaradi faul diktirano desetmetrovke je Los opravičeno pognal v stranski aut. Drugo opravičeno pa je vjel izborni celjski golman. Polovica 1:1. Po premoru je Ilirija popustila, levo krilo je stalo brez posla in Celjani so z lahkoto odbijali napade. Kmalu se jim je posrečilo celo prebiti in doseči drugi gol. Ilirija je imela mnogo prilike, da bi zavravala, pa so šli vsi strelji mimo. Gostje so bili z rezultatom zadovoljni, omejili so se na obrambo in so streljali v aut. Tik pred koncem je padel srednji napadalec Ilirije pred golom Celjanov in Ilirija je iz desetmetrovke dosegla drugi gol. Sodnik Fink je s težavo obvladal igro, kar je budilo nezadovoljstvo med občinstvom. Vmešavanje občinstva

je bilo seveda odveč in nepotrebno. — **Zabavni večer.** Zvečer se je na polnila velika dvorana v „Unionu“ s športnim občinstvom. Dvorana je bila primerno dekorirana z različnimi športnimi stvarmi in z zelenjem. Igrala je divizijska godba. Predsednik „Športne Zveze“ dr. Žižek je pozdravil goste in zastopnike oblastev in je podal kratek pregled o namenu in pomenu športnega tedna. Uspehi sicer niso rekordni — a to so prvi uspehi in bodo v bodrila za bodočnost. Na to so načelniki sekcij razdelili priznanice prvakom, ki bodo naknadno sprejeli lepe kolajne domačega izdelka. Med ploskanjem in priznanjem so odnašali prvaki prvega slovenskega športnega tedna svoje priznanice. Nato je major Galič podal v krepkih besedah poročilo o uspehih vojaškega športa in je izrazil radost nad tem, da športniki in vojaki skupaj tekmujejo. Na to se je začel ples med gosti pa vesela zabava.

Lastnik in izdajatelj
 Konzorcij „Jutra“.
 Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Priporočamo domače tvrdke: Mali trgovski in obrtni oglasnik

Izhaja poljubno.
 Vsaka objava 4 K.

Arhitekti:
Troš Vilijam, mestni graditelj, Gosposvetska cesta 10.
Avtodelavnice:
Puš F., Karlovska cesta 10 in Dunajska cesta 47.
Brusarnice:
Van'no Vokoslav, Stari trg 2.
Črevljariji:
Bračalnik Lovro, izdel. zgor. delov, Vidovdanska cesta 1.
Erjavo: Fr., Stari trg 11a.
Erman Ivan, Valvazorjev trg 1.
Lozar Anton, izdel. zgor. delov, Dalmatinova ulica 7.
Oblak Matej, čevljar, Glince, Ločnikarjeva ulica 93.
Drogerija, fotomanufaktura, parfumerija:
Cvancara, Selenburgova ulica 5.
Kauc A., Židovska ulica 1.
Fotografi:
Grablitz Franjo, Miklošičeva c. 6, nasproti hotela „Union“.
Hübner Hugon izvršuje slike za legitimacije najhitreje, Valvazorjev trg 7, nasproti Križevniške cerkve.
Kavarne:
Izliakar Marija, Židovska steza 4.
Čafor Ana, Turjaški trg 6.

Kleparji:
Košar J., Črevljarska ulica 4.
Korn T., krovstvo, vodovodne instalacije, Poljanska cesta 8.
Ključničarji:
Slanovi: Ivan, Selenburgova ul. 6.
Stupnik Fr. in Lotrič Val., Tržaška cesta 11.
Knjigovest:
Feldstein Albert, Vidovdanska c. 12.
Kolarji:
Klopčar Ludovik, Mirje 4.
Krojači:
Capuder Peter, Vidovdanska c. 2.
Caserman A., Martinova cesta 9.
Cave Fran, Celovška cesta 23.
Gestrin Ferd, Poljanski nasip 8.
Igljč Fr., prej v Trstu, izdelovanje oblek za gospode, dame, uniformiranje, Kolodvorska ulica 28.
Jarc Anton, Poljanska cesta 21.
Jame Pavel, Celovška cesta 22.
Smerajc Jakob, Gradišče 5/I.
Slakovc Fr., Florijanska ul. 24.
Krznarji:
Kassig A., uniformski predmeti, izdelovanje čepic, Židovska ulica 7.
Rot Ludovik, modernizir. vsakovrstne kožubovine, Gradišče

štev. 7, nasproti dramskega gledališča.
Mizarji:
Ahačić Luka, Hrenova ulica 8.
Goštes Ivan, Kolodvorska ul. 88.
Skafar Fran, Rimska cesta 16.
Modistke:
Horvat Minka, Stari trg 21.
Hribar Rozl, Rimska cesta 6.
Götzl Marija, Židovska ulica 8.
Novak Pavla, Križevniška ulica 9.
Puškarji:
Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.
Sečlarji:
Logar Ivan, Gosposvetska c. 13.
Vincek Stefan, avtotapetnik, Glince 230.
Stikarji:
Brajer Fran, Osojna pot 3.
Bričelj Fran, Selenburgova ul. 6.
Malgač Tone, ličar, Kolodvorska ulica 6. (20)
Mekinda Josip, Cesta na gorenjsko železnico 7.
Stare in drag, pleskarja, Poljanski nasip 22/I.
Stiplošek A., Rožna ul. 31. Centrala: Ljubljana; podružnica: Bled.

Sodarji:
Repič Fr., zaloga sodov in sodarskega lesa, vsa popravila, Kolizejska ulica 18. -1
Tišler Josip, Koslerjev vrt v Šiški.
Tapetniki:
Salovic Franc, Poljanska cesta 19.
Skladišča:
Balkan, d. d., Dunajska cesta 33.
Speditije:
Balkan, d. d., Dunajska cesta 33.
Uher F. & A., Selenburgova ul. 4.
Trgovine:
Bar Franc, zaloga pisalnih strojev in potrebščin, mehanična delavnica, Cankarjevo nabr. 5.
Batjef F., velika zaloga dvokoles, živalnih in raznih strojev, Stari trg 28.
Breznik & Fritsch, železnina, Cankarjevo nabrežje 1.
Derenda Fran, konfakcija najboljšje kakovosti, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8.
Dörfel Marija, delikatose, Mestni trg 12.
Gorec J., avtomobili, avtogaraža, avtodelavnica, kolesa in vse kolesne potrebščine, Gosposvetska cesta 14 in Vegova ulica 8.

Jax Iv. & sin, živalni in pisalni stroji, kolesa po najnižji ceni, Dunajska cesta 15.
Klimánek S., uniformiranje in izdelovanje civilnih oblek, Selenburgova ulica 6.
Kmet & Co., kupuje laneno seme, suhe gobe in fižol, Gosposvetska cesta 8.
Maček J., največja zaloga moških in deških oblek, Aleksandrova cesta 3.
Medica & Co., manufakt, Sodna ulica 7.
Mikuš L., izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15. (30)
Oblat Aleksander, zaloga čevljev vsake vrste, Sv. Petra c. 28.
Ponkvar Stanislav, zaloga kirurških predmetov, Sv. Petra cesta 33.
Rasberger A., gramofoni in godbeni avtomati, vsa popravila ceno, Sedna ulica 5.
Rogelj M., manufakt, Sv. Petra cesta 38.
Sandrin J., zaloga usnja, podplatov itd. na debelo, Mestni trg 6. (20)
Sover Andrej, trgovina z usnjem, Prešernova ulica 9.

Sitar Ciril, štampilje najtrše kakovosti, Sv. Petra cesta 13.
Stancer Hinko, špecerijsko blago, Dunajska cesta 16.
Stopar J., manufaktura, Dunajska cesta 5.
Skrbec Marija, prodaja lesene robe in popravila, Tržaška c. 5
Schreuer Antonija, trgovina s čevlji, Gradišče 10.
The Rex Co., pisalni stroji, Gradišče 10.
Uranus-Papirnica, cigaretni papir in stročnice, Mestni trg 11.
Verbajc A., elektrotehnični predmeti, Linhartova ulica 4.
Urarji:
Ravnihar Ivan, Sv. Petra cesta 44.
Zlatarji:
Dellč Kajo priporoča svojo delavnico za popravila in nova dela, Hilšerjeva ul. 4. (20)
Košak Milan, Cankarjevo nabr. 31.
Ravno:
Obl. konc. Zavod za pokončavanje podgan, miši in mrčesa, Kolodvorska ulica 39.
„Svetla“, elektrotehn. podjetje, centrala Ljubljana, Mestni trg 25. 2

Umrlj.

Da osončno tudi manj premožnim slojem objavljati neznatno o umrlih in zalvale, pričujemo te male očlane. Vsaka vrstica stane 5 K.

† Tužniga srca naznanjamo, da je umrl naš iskrenoljubljenski soprog, oče, sin in tast, gospod 271

Anton Siard
 garderobjer dramskega gledališča, snoci ob polenajstih ponoči, 32 let star. Pogreb bo v sredo, 6. oktobra ob štirih popoldne iz mrtnišnice dež. bolnice. *Zalujoci ostali.*

Proda se hiša z lepim vrtom in hlevom, tik glavne ceste v Trbovljah, najbolj primerna za obrtnike. Več se izve pri lastniku **Ivanu Orešniku**, zaloga pivo „Union“, Trbovlje. 256 5—4

Po zelo užitni **dvokolesa**, plašči, oeni nova, zračnice, in vsakovrstni deli, karbidne svetiljke, gorilci itd. Sprejemajo se v popravilo dvokolesa in razni stroji pri **BATJELU**, Ljubljana, Stari trg št. 28. 225 12—4

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka. 214 8—4

Ant. in Jož. Brajer-Kapele Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Pšenico, ječam, zob, pasulj, kukuruz, mast, slaninu i sve ostale zemelj. proizvode te

prženi ječam (sladnu kavu) nudi izvoznika i uvoznika trgovina 267 10—2

Milan P. Jovanović, Mitrovica, Srem.

Lepo drobno morsko travo nudi po najnižjih cenah **A. Sušnik**, Zaloška cesta 21. 272 2—1

Tehnične potrebščine

priporoča 86 13—7
Odon Koutny
 Ljubljana, Kolodvorska ulica 37.

ČEVLJI

na debelo in na drobno, vse vrste moški, ženski in otroški, delavski kakor tudi najfiniji vseh vrst po najnižjih dnevnih cenah se dobijo pri znani trdnici

ALEKSANDER OBLAT, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28. Tudi se pošilja po poizetju po vsem kraljestvu.

Zidno opeko (cigla), zarezani strešnik zakrivač
 (dvostruki utorni crep) 167 6—5
 nudi takoj dobavno v poljubni množini del. dr.
Združene opekarne, Ljubljana
 (prej Vidic-Knez). Na željo se pošlje takoj popis in ponudba.

Družba JADRAN

Dunajska cesta štev. 9 kupuje 234 10—6

orehe

letošnjega pridelka v vsaki množini, le zdravo, lepo, dobro sušeno blago, kolodvor Ljubljana ali v skladišču Jadrana dostavljeno, po solidnih cenah, vreče se dopošljejo za polnitev.

Drva in Oglje

postavljena na dom na debelo in 139 drobno se dobe pri: 10—7
Srebotnjak, Kolodvorska ulica 31.

Charles Princ Ljubljana

Manufaktura

Zaloga: Turjaški trg 1. Pisarna: Židovska ulica 1/I. 196 13—6

Ajde, brate! Vojnovič & Co.

Kuhaj in sveti z elektriko! Ljubljana, Dunajska cesta 22. Glince 6. 102 5—5 Tovarna.

Konkurenčne cene! Samo na debelo!

Vsakovrstna manufaktura

se dobi po najnižjih cenah pri trdnici 113 20—8
BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I. Lastni avto za prevažanje! Konkurenčne cene!

Javna dražba koruzne moke in zdroba.

7. t. m. ob 10. uri se proda na javni dražbi v skladišču „Jadrana“ na Dunajski cesti št. 9 tri in pol vagona koruzne moke in en in pol vagona koruznega zdroba. Blago užitno le za živino. Proda se le cela partija skupaj. Vreče pri blagu. 270 2—1